

کرونا چه مشکلاتی برای سالمندان ایجاد کرده است؟

پژوهشگران روانشناسی با انجام یک مطالعه کیفی، پیامدهای منفی همه گیری کرونا برای سالمندان را مورد بررسی قرار دادند.

بیماری کرونا به دلیل شیوع گسترده، میزان قابل توجهی از ترس و نگرانی را در میان گروه های خاص مانند سالمندان ایجاد کرده است. چرا که سالمندان به دلیل ابتلا به بیماری های زمینه ای و همچنین داشتن سیستم ایمنی ضعیف تر، در برابر بیماری کرونا آسیب پذیرتر هستند.

به همین دلیل سالمندان در مواجهه با شیوع ناگهانی کرونا علاوه بر آسیب های جسمانی ناشی از این بیماری باید بر چالش های پیچیده روانشناختی این همه گیری نیز غلبه کند.

آثار روانشناختی این بیماری برای سالمندان می تواند شامل اضطراب، استرس و عصبانیت باشد. همچنین قرنطینه و قطع ارتباطات اجتماعی می تواند افراد مسن را در معرض افسردگی و اضطراب قرار دهد.

با توجه به اهمیت این موضوع، پژوهشگران با انجام یک مطالعه کیفی پیامدهای شیوع کرونا بر زندگی سالمندان و تجربه زیسته آن ها در این دوران را مورد بررسی قرار دادند.

این مطالعه در سال ۱۳۹۹ و در شهر رفسنجان استان کرمان انجام شد و اطلاعات مورد نیاز از طریق مصاحبه با ۱۵ نفر از سالمندان با سن حداقل ۶۰ سال، عدم ابتلا به بیماری های ذهنی و دارای توانایی های کلامی برای پاسخگویی، جمع آوری شد.

در مطالعه های کیفی، مصاحبه ها تا زمان اشباع داده و رسیدن به داده های تکراری ادامه می یابد. در این مطالعه، پس از مصاحبه با نفر یازدهم هیچ داده جدیدی به دست نیامد ولی به دلیل اطمینان بیشتر، مصاحبه ها تا نفر پانزدهم ادامه پیدا کرد.

تحلیل مصاحبه های انجام شده نشان داد که شیوع ویروس کرونا پیامدهای منفی متعددی را برای سالمندان به همراه داشته است. این پیامدها در شش گروه «مشکلات روحی و روانی»، «احساس ترس ناشی از اخبار مرتبط با کرونا»، «عدم مراجعه یا کاهش مراجعه به مراکز بهداشتی و درمانی»، «تضعیف وضعیت اقتصادی»، «قطع کامل فعالیت های ورزشی» و «وسواس در رعایت مسائل بهداشتی» بودند.

از نظر شرکت کنندگان در این مطالعه؛ مشکلات روحی و روانی به وجود آمده در این دوران شامل افسردگی ناشی از دوری از فرزندان، افسردگی ناشی از قرنطینه خانگی، اضطراب و نگرانی درباره ابتلای خود، فرزندان و نوه ها به کرونا است.

ترس ناشی از اخبار تلویزیون و فضای مجازی درباره آمار مبتلایان و فوتی های کرونا و ترس ناشی از آگاهی از خبر ابتلای اطرافیان به این بیماری و فوت آن ها نیز از دیگر مشکلاتی است که سالمندان در دوره همه گیری با آن درگیر هستند.

سالمندان شرکت کننده در این مطالعه به دلیل مشکلات به وجود آمده در این دوران و ترس از ابتلا به کرونا، از مراجعه به مراکز بهداشتی خودداری می کنند و یا زمان دریافت خدمات درمانی خود را به تعویق می اندازند.

همچنین همه گیری کرونا و قرنطینه باعث کاهش درآمدها و صرف بخشی از درآمد برای تهیه لوازم پیشگیری از ابتلا به کرونا شده است. قطع کامل فعالیت های ورزشی و وسواس در رعایت مسائل بهداشتی و شستشوی بیش از حد دست ها و استفاده از مواد ضد عفونی کننده دیگر مشکلاتی بود که سالمندان شرکت کننده در این مطالعه با آن ها درگیر بودند.

پژوهشگران این مطالعه بر اساس نتایج به دست آمده می گویند: لازم است که از سوی نهادهای مسئول، مداخلات مناسبی در راستای کاهش پیامدهای منفی ویروس کرونا و افزایش سطح سلامت سالمندان به ویژه سلامت روان شناختی آن ها صورت گیرد.

به گفته این محققان، مطالعه انجام شده دارای محدودیت هایی مانند نمونه گیری از سالمندان یک شهر و حجم کم نمونه ها است. به همین دلیل باید در تعمیم نتایج به دست آمده، احتیاط کرد. نیاز است که در مطالعات آینده، تعداد بیشتری از سالمندان و از شهرهای مختلف مورد بررسی قرار گیرند.

در انجام این تحقیق فهیمه زراعت حرفه و رضوان احمدیان رنجبر؛ پژوهشگران گروه روانشناسی دانشگاه شهید باهنر کرمان، مشارکت داشتند.

یافته های این مطالعه تابستان سال جاری به صورت مقاله علمی با عنوان «پیامدهای شیوع ویروس کرونا بر زندگی سالمندان: یک مطالعه کیفی» در مجله روانشناسی پیری زیر نظر دانشگاه رازی، منتشر شده است.